

[Kaj Rasmussen.]

tinget de politiske partier imellem og i samfundet i almindelighed er enige om, at vi er ved at fjerne os fra.

Derimod kan der jo blive tale om, at man i kommunerne, når folketinget har taget principbeslutningen om undervisningspligtens udvidelse, lokalt kan træffe bestemmelse om, hvornår man inden for det åremål, folketinget selvsagt må sætte i forbindelse med principafgørelsen, kan gå over til den udvidede undervisningspligt. Denne måde at løse problemet på tror jeg — og det mener jeg at alle andre kan være enige i — vil være den mest hensigtsmæssige.

Med disse bemærkninger skal jeg på socialdemokratiets vegne tilsige positiv støtte til en løsning af dette i mange henseender overordentlig betydningsfulde samfundsproblem til gavn for de unge, til gavn for forældrene, kort sagt til gavn for det danske samfund. Der er mange detaljer, som, når vi til efteråret forhåbentlig vedtager principbeslutningen om udvidelse af undervisningspligten, både kan og bør indgå i debatten; dem vil det imidlertid være forkert i dag at gå i dybden med.

Holger Hansen: De bemærkninger, jeg skal gøre i anledning af denne forespørgsel, skal også fortrinsvis være af principiel karakter; vi kommer jo senere til detaljerne i hele den problemkreds, som knytter sig til spørgsmålet om undervisningspligten.

Undervisningspligtens omfang har ikke spillet den rolle i det danske skolesystem, som tilfældet har været i de fleste andre lande, og det er derfor meget svært at sammenligne åremål i den danske skole med åremål andre steder. En af grundene hertil er endvidere, at den danske skolelovgivning har haft et friere tilsnit end skolelovgivningen så mange andre steder, også i mange af de lande, som er blevet nævnt her i dag. Skolemønsteret, for at bruge det meget brede udtryk, har også haft en anden karakter i Danmark, end det har haft selv i vore skandinaviske nabo-lande.

Dansk skolelovgivning, specielt loven af 1958, har bygget på at give tilbud, dels i form af tilbud om fortsat undervisning

i folkeskolen, dels i form af tilbud om støtte til videre undervisning i den frie efterskole og i ungdomsskolen. Vi har gennem lovgivningen givet støtte for dermed at give de unge en lige og reel mulighed for at fortsætte med tilegnelse af kundskaber og dannelse, også ud over det 7-årige åremål, hvor alle forældre jo er pligtige til at lade deres børn modtage undervisning. Vi har flere gange i dag fået understreget, at vi ikke har skolepligt, men undervisningspligt her i landet.

Folkeskoleloven af 1958 har ved at give tilbud nået resultater, der langt har overstøjet forventningerne. Ingen af lovfædrene fra 1958, tror jeg, havde turdet håbe, at så stor en del af de unge ville benytte den mulighed for fortsat skolegang, som loven åbnede, og som tiden har vist, at de unge modtog. 88,2 pct. fortsætter alene i folkeskolens 8. klasse eller realklassen i dette skoleår, og dertil kommer — det vil jeg også gerne trække frem på baggrund af de tal, der er kommet fra hr. Gottschalck-Hansen — de ganske mange, der fra folkeskolens 7. klasse går til efterskolen, og som der mig bekendt ikke i øjeblikket foreligger tilgængelige tal for, og de, der fortsætter i de private skolers 8. klasse. Jeg skal selvfølgelig ikke bede om at få disse tal i dag, men når vi senere skal til at gennemdrøfte denne problemstilling, må vi jo have at vide, hvordan det egentlig ligger. Vi har jo tallene fra folkeskolen og folkeskolens statistiske kontor, og de er naturligvis rigtige, men det har selvfølgelig også interesse at få disse oplysninger, disse tal, fulgt op med tallene fra den anden side, fra friskolen og efterskolen.

For 9. skoleårs vedkommende ligger tallene noget lavere. Det hænger naturligvis sammen med flere forhold. Mange steder i landet har man endnu ikke fået udbygget skolen efter loven af 1958, i hvert fald ikke inden for sin egen kommune. Kommunerne har naturligvis i lovens ånd givet tilbud om fortsat undervisning, måske ved hjælp af skoleforbund, måske ved hjælp af anden aftale med skoler uden for kommunen. Tilbuddet er altså alle vegne givet, men det er klart, at det ikke er det samme i de sidstnævnte tilfælde, som hvis kommunen selv havde sit skolevæsen. Der kan være tale om en måske somme tider be-